

Nederlands
Genootschap
van Hoofredacteurs

NVJ | Nederlandse
Vereniging van
Journalisten

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Ter attentie van de minister van Veiligheid en Justitie,
De heer mr. G.A. van der Steur
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Hilversum, 17 januari 2017

De Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) en het Nederlands Genootschap van Hoofredacteurs (NGvH) hebben kennis genomen van het wetsvoorstel met de titel *Wijziging van het wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enkele wetten tot versterking van de strafrechtelijke en de strafvorderlijke maatregelen om terrorisme te bestrijden (versterking strafrechtelijke aanpak terrorisme)*, dat is opgesteld naar aanleiding van een daartoe strekkende motie van de Kamerleden Zijlstra, Van Haersma Buma en Van der Staaij.

Dit wetsvoorstel beoogt de mogelijkheden te verruimen om terrorisme te bestrijden door middel van een verbod om zonder toestemming in een gebied te verblijven dat door een terroristische organisatie wordt gecontroleerd. Het kabinet wijst de betreffende gebieden bij AMvB aan. Hiermee is een extra strafbaarstelling voorhanden voor die gevallen waarin het plegen van terroristische misdrijven door een terugkeerder uiteindelijk niet kan worden bewezen, mede met het oog op het gevaar dat zulks voor de Nederlandse samenleving met zich mee kan brengen.

Hoewel onze organisaties begrip kunnen opbrengen voor de achterliggende doelstellingen van dit wetsontwerp om terrorisme tegen te gaan, merken wij graag ten principale op dat wij grote moeite hebben met de in het wetsvoorstel geformuleerde strafbaarstelling. De overheid zou burgers die deel uitmaken van een democratische samenleving als de onze niet op deze manier bij voorbaat moeten beperken in hun handelen.

Los van dit fundamentele bezwaar hebben wij ook grote moeite met de geformuleerde uitzonderingspositie, onder andere bedoeld voor de door ons vertegenwoordigde beroepsgroep, zoals geformuleerd in het wetsvoorstel.

Het wetsvoorstel bepaalt dat een klein aantal personen dat wél een legitieme reden heeft om af te reizen, zoals hulpverleners van een humanitaire organisatie en journalisten die aan nieuwsgaring doen, daarvoor voorafgaande toestemming nodig heeft van de minister van Veiligheid en Justitie.

De vrijheid van meningsuiting en *freedom of the press*, zoals neergelegd in artikel 7 van de Nederlandse Grondwet en in artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, is een pijler van onze democratische samenleving. Naar onze mening staat deze wettelijke regeling daarmee op gespannen voet.

Mocht dit wetsvoorstel ondanks de hiervoor genoemde fundamentele bezwaren toch standhouden dan pleiten wij voor een regeling die deze grondrechtelijke bezwaren (in ieder geval grotendeels) ondervangt. Naar onze mening kan met een relatief beperkte aanpassing van het wetsvoorstel de doelstelling van de wetgever bereikt worden op een wijze, die een veel minder vergaande inbreuk op de *freedom of the press* behelst.

N

NVJ

Nederlandse
Vereniging van
Journalisten

G

H

Daartoe geven wij u in overweging door middel van een nota van wijziging het nieuw in te voegen artikel 134b, lid 1 van het Wetboek van Strafrecht aldus aan te passen:

Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft de Nederlander die, ~~zonder toestemming van Onze Minister~~ anders dan uit hoofde van een rechtens te respecteren belang, opzettelijk verblijft in een gebied dat bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen als een onder controle van een terroristische organisatie staand gebied.

Het in dit artikel genoemde *rechtens te respecteren belang* kan dan in de Memorie van Toelichting (onder meer) gedefinieerd worden als het belang van de media om journalistieke werkzaamheden te verrichten in de ruimste zin van het woord. Daarbij geven wij u in overweging voor de afbakening van deze werkzaamheden aansluiting te zoeken bij hetgeen daarover is overwogen in het kader van het Wetsvoorstel bronbescherming in strafzaken.

Het schrappen van het toestemmingsvereiste heeft als voordeel dat het betreffende wetsartikel meer in lijn komt met het grondwettelijke uitgangspunt dat voor het verzamelen van informatie en daaruit voortvloeiend voor het publiceren daarvan geen voorafgaand verlov nodig mag zijn.

Tegelijkertijd creëert deze formulering wel de mogelijkheid voor de autoriteiten bij terugkomst van de journalist vast te stellen of een rechtens te respecteren belang aan de orde was. Het laten zien van een door NVJ/IFJ of bekende mediaorganisatie uitgegeven perskaart dan wel het op andere wijze aannemelijk kunnen maken van een journalistiek doel ter plaatse zou daarvoor bij terugkomst in Nederland dienen te volstaan.

Wij verzoeken u met klem om bovenstaande suggesties te betrekken bij uw beraadslagingen en ze via een nota van wijziging te implementeren in het wetsontwerp. Wij zijn te allen tijde tot nader overleg en toelichting bereid.

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, drs. H.W.M. Schoof.

Met vriendelijke groet,

Hoofdredacteur NOS Nieuws
Voorzitter Genootschap van Hoofdredacteuren

Secretaris NVJ